

НАРОДНАЯ ПЕЧАТА

Живи,
Беларусь!

№ 185 [198] 21 верасня 1991 г. Субота.

ВЫДАЕТСЯ С КАРТЫЧНИКА 1990 ГОДА НА БЕЛАРУСКОЙ И РУССКОЙ МОВАХ.

Кошт: у розніцу — 10 кап.
падпісы — 3 кап.

Орган
Вярхоўнага Савета
Рэспублікі
Беларусь

ЛУНАЕ БЕЛ-ЧЫРВОНА-БЕЛЫ!

На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Парламент Беларусі: эвалюцыя працягваецца

Вось ужо сапраўды шляхі
парламенту
непрадказальны! Хто б мог
прадбачыць, што пасля двух
дзён зацятай палемікі з
апазіцыяй БНФ абсалютная
большасць дэпутатаў на ўсю
рэспубліку, на ўвесь свет
усклікну: «Жыве Беларусь!»

Праба, яконт шырасці го-
ласу былых прыхільнікаў са-
цыялістычнага выбару заста-
юцца пазуны сумненняў. Віда-
вочна, што стаць пад бел-чыр-
вона-белы сцяг і «Пагоню»
было «агрэсія» паслухмя-
ную частку дэпутатаў навага
парламенту прымуціў, хутэй
за ўсё, страх перад аячыннай
і сусветнай грамадскай дум-
кай. Бо, памятаючы заліш-
нюю шчыльна «БССР» на новую
— «Рэспубліка Беларусь», як
бы ні хацелася некаторым пар-
ламентарыям паступацца
прыняцямі, даваўся пры-
знаць і спрадвечныя сімвалы
беларусаў. Вядома, асабліва
блізка было змяшчаць з «а-
бразіфкай» сімвалаў дэпу-
татаў — камуністам і ветэ-
ранам. Спрабавалі нават разгар-
нуць навуковую дыскусію.
Апазіцыя ж знайшла і свае а-
ночныя-літэратурны, што пера-
конвалі дэпутатаў і народ Бе-
ларусі ў няроўнасці бел-чыр-
вона-белага сцяга і «Пагоні»
беларусаў. Зрэшты, здаровая
логіка ўсё ж перамагла. Да і
іншага выбару ў Вярхоўнага
Савета Беларусі не было —
задаў дэмакратычнай Масквы,
наперадзе — міжнароднае су-
польніцтва. Пакуль старыя
камуністычныя сімвалы зна-
чала б пасяць сумненняў на-
супрацьніц намеру Беларусі
стаць на шлях дэмакратыі, а
потым трапіць у эканамічную
і палітычную ізаляцыю. З
другога боку, наш парламент
паставіў бы ў каміную сітуа-
цыю паўнамоцных прадстаў-
нікоў рэспублікі за мяжой, у
ААН, бо новая назва зусім не
стасавалася са старымі сім-
валамі. Давалася тэрмінова ў-
носіць папраўкі ў старую Кан-
стытуцыю рэспублікі — адмо-
віцца ад дакладнага апісання
дзяржаўных сімвалаў. І толькі
пасля такіх захадаў неабход-
на дзве трэці дэпутатаў усё ж
уцямілі, што трэба ў рэш-
це рэшт прымаць разумнае ра-
шэнне. Мікалай Дзямянецкі, на-
прыклад, на дзівя для многіх
парламентарыяў, публіка

присягнуў на вернасць бел-
чырвона-беламу штандарту
«Пагоні». Былы Старшыня
Вярхоўнага Савета літаральна
заявіў: «Я стаю на каленях і
цалую гэты герб і сцяг».

Дарэчы, увечары 19 верас-
ня, пасля заканчэння пася-
джэння сесіі, дэпутаты, вяр-
таючыся дадому, пацалі ад
людзей на плошчы замест га-
здавага «хунта» — «малай-
цы»

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Погляд з балкона і плошчы Зажывём па-новаму?

Пасля гарачых спрэчак, як
вядома, парламент прыняў
рэшэнне аб вяртанні
Рэспубліцы Беларусь
гістарычнага герба і сцяга.
Зразумела, што многія
жыхары Беларусі, як дарэчы,
і дэпутаты, неадолькова
ставіцца да прынятага
рашэння. Тым не менш яно
ёсць. Есць і новыя
(дакладней, старыя) герб і
сцяг.

Яшчэ ў канцы пасяджэння,
на якім прымаўся гэты гі-
старычны рашэнне, гаварыла-
ся аб неабходнасці правесці
змену сцяга над Домам урада
і ў зале пасяджэнняў урача-
ста. Такое ж меркаванне вы-
казаў у чысер у праграме
«Крош» і Старшыня Вярхоўна-
га Савета БССР Станіслаў
Шушкевіч. Аднак у пятніцу,
ідучы на сесію, дэпутаты ўба-
чылі, што сцяг ужо некім за-
менены.

Народны дэпутат БССР
Сяргей НАВУМЧЫК:

— Як бы мы ні ставіліся да
камуністычных атрыбутаў, але
гэта былі дзяржаўныя сім-
валы. Шмат дзясяткаў гадоў з
гэтымі сімваламі жылі нашы
дзяды, бацькі, для іх гэта быў
сапраўдны сцяг Беларусі, з
ім была звязана пэўная част-
ка нашай гісторыі. Тое, што
народу вернулі гістарычныя
атрыбуты, — гэта абсалют-
на заканамерна. Але калі мы
лічым патрыятызм, тады на
шлях дэмакратыі (а нам да
сапраўднай дэмакратыі, да са-
праўднай цывілізацыі яшчэ да-
лёка), то мы павінны, безумо-
ўна, ставіцца з пэўнай павы-
гай і да камуністычных атры-
бутаў. Гэта не дробязь — на-
ны дзяржаўны сцяг вывеш-
ваць ла-зміфікацыю ўначы і
пазна вечарам. Я ўпэўнены —
павінна была быць урачыстая
працэдура, як гэта адбылося
на Украіне, ды і ў іншых ре-
спубліках. Той сцяг, пад якім
апошні год праводзілі, і лічу,
гістарычная сесія, і той сцяг,
які апошні год развешвалі над
Домам урада, — гэта таксама
гістарычныя сімвалы, яны па-
вінны захоўвацца і сёння,
і дзёсна, і трэста гадоў. У ін-
шым выпадку, я перакананы,
што праз пэўны час наш на-
шадзікі спаткаюцца, дзе яны.

Гэта ж гісторыя! Мы сёння
стараемся знайсці па кру-
пінках тое, што было ў міну-
лыя гады. Чаму не думам
пра людзей, якія будуць жыць
пасля нас?

Лідэр парламентарнага апазі-
цыі Зянон ПАЗЫНЯК выказаў
ся больш катэгарычна:

— Я лічу гэты факт прык-
рым. Тыя людзі, якія мнялі
сцяг, альбо проста па сваёй
культуры не даралі да разу-
мення гэтага акта і лавесцілі
як звычайна адміністра-
цыя, альбо гэта было зроблена
спешкамі, каб сарваць ура-
чыстае падпісанне сцяга.

Некаторыя іншыя дэпутаты,
да каго мы звярнуліся з
прасьбай пракаментаваць
гэтую сітуацыю, вырашылі не
выказваць сваёй адносінаў да та-
го, што адбылося. Старшыня
Вярхоўнага Савета БССР Ста-
ніслаў Шушкевіч сказаў, што
ён сам, даведаўся аб гэтым,
толькі прыйшоўшы ў Дом
урада...

Факт, сапраўды, прыкры.
Асабліва ў тых умовах, калі
ёсць мноства людзей, якіх жы-
вецца «усё горш і горш», якіх
думалі толькі пра хлеб, пра
адзеньне, якіх не разумеюць і
не прымаюць спрэчкі дэпутатаў
аб гістарычных сімвалах. У
той жа час павінны памятаць і
пра іншых людзей, якіх пры-
лічвалі да гістарычнага савета
як даўгачаканае свята. Безумо-
ўна, і на адных і на другіх
адаб'ешца тое, як выконвалася
рашэнне парламента. Першыя,
на іх думку, атрымалі яшчэ
адзін доказ, што дэпутаты
губляюць час дарэмна. Дру-
гія шчыра пакрыўджаны, яшчэ
раз пераканаліся, якую цяж-
кую сапраўды атрымаў новы
Старшыня Вярхоўнага Савета.

Але ўсё ж, хто ж замяніў
ночы сцяг? Мы звярнуліся
з гэтым пытаннем да начальні-
ка сакратарыята А. П. АНЦІ-
ПЕНКІ:

— Сцяг замянені не ноч-
чу. Той, што ён Доме урада —
учора увечары, а ў зале пася-
джэнняў — сёння раніцай. На-
конт урачыстасцяў мне ніякіх
указанняў не было, старыя
сцяг пакуль ляжаць у тавар-
ня, які іх здымаў...

Вось так, паважанна чыта-
чы, Беларуская Савецкая Са-
цыялістычная Рэспубліка ста-
ла Рэспублікай Беларусі, сця-
гі, якія маюць вялікую гіста-
рычную каштоўнасць, пакуль
не зніклі...

Зажывём па-новаму?
Сяргей ПЛЫТКЕВІЧ,
аглядальнік «Народнай
газеты».

ФАКТЫ Аргументы Коммен- тарии Суждения

Взорвался реактор

На годненском
конзаводе произошла
авария.
Как нам сообщил замести-
тель руководителя дежурной
службы пожаротушения А.
Игнатьев, авария произошла
в помещении химцеха взор-
вался реактор для отделки
кожи. И хотя в котле вари-
лись серная кислота, патока,
хром натриевый, по завере-
нию специалистов, авария угро-
жает экологии не представ-
ляет...

Одна кирпичная стена от
аварии рухнула, отвалились и
железобетонные перекрытия.
По словам А. Игнатьева,
двое пострадавших находятся в
больнице, о судьбе третьего
пока ещё ничего не известно.
Будем надеяться, что он жив.
Причины аварии устанавлива-
ются.

В доверии отказано

Сотрудники редакци
информации Белорусского
телевидения на собраниях
трудового коллектива
отказали в доверии своему
главному редактору
В. Н. Душечкину.

Причиной такого решения,
как говорится в коллективном
заявлении, послужило то, что
руководство редакции не же-
лает считаться с происшедши-
ми политическими переменами,
как и прежде использует ав-
торитарные, застойные методы
руководства, свою неподотче-
тность зритель и коллективу.

Вотум недоверия был выне-
сен 24 голосами при одном
воздержавшемся.

Устроились, но...

ГОМЕЛЬ. Как нам сообщили
в городском исполкоме,
в заведении «Хорошо
устроились» (н.г. за
19 сентября) были допущены
некомпетентности.

Действительно, Валерий Не-
красевич ушел из горкома
партии в совместное предприя-
тие, но с поста секретаря, а не
первого секретаря. Бывшая за-
ведомом Елена Леонова уже ра-
ботает — только в управлении
при облисполкоме по разгосу-
дарственному и приватизации.

К сожалению, понадеявшись
на информацию нашего коллег
в Гомеле, неверно указали
должность Н. Пугачева. — Он
— первый секретарь горкома,
а не обкома.

Корреспондент, подготовив-
ший эту заметку, строго нака-
зан.

Спецбригады — на свалку

В связи с тем, что заводы
России и Украины,
поставлявшие прежде тару для
упаковки яиц, отказались от
своих обязательств, на
Будо-Косельской, на
птицефабрике недавно введена
новая должность — по поиску
уже использованных, но еще
пригодных лотков для
упаковки яиц.

Несколько специальных бри-
гад уже выехали в Москву, Ка-
лугу и Винницу, где касседа-
ют свалки на задворках мест-
ных магазинов. Добыча пока
не слишком велика. К тому же
поддержания упаковки обхо-
дится... в 3—4 раза дороже но-
вой. Но все же выход для спа-
сения хотя бы части продукции
найдён.

«Ящик» можно поремонтировать. Без рук

ИЖЕВСК. Сногшибательное
известие поступило из дере-
ви Киши Сомескинского района:
Архидий Старков, инвалид с
детства, его руки бездейст-
вуют, — научились ногами ре-
монтировать телевизоры, ра-
диоприемники, а также цветные те-
леизобразители. Не истребимое же-
лание жить полноценно сде-
лало мастера известным на
весь район.

Вкратце

* Президент Грузии Гамсахурдия пошел на уступки по от-
ношению к оппозиции. Он заявил, что готов предоставить ей
одну из программ республиканского телевидения и начать
переговоры. Но оппозиция отвергла подобные «шаги навстречу»
и сообщила, что будет добиваться отставки нынешнего
президента.

* Бой в Хорватии продолжается, несмотря на соглашение
о прекращении огня, которое было подписано между про-
водящими сторонами в Югославии.

* Министерство иностранных дел Швейцарии сообщило, что
оно рассматривает просьбу СССР о замораживании средств
КПСС в этой стране.

* Верховный Совет РСФСР начал обсуждение будущего Рос-
сии.

* Министр финансов США Брейди, выступая после встречи
в Москве с Горбачевым, заявил, что Соединенные Штаты от-
казываются на все просьбы Советского Союза о срочной продо-
вольственной помощи, которая может понадобиться зимой.

Выбери меня!

КИШИНЕВ. 8 декабря
состоится первое
всеобщее голосование
президента Молдовы.
Решение об этом принял
парламент республики.
Президентом может быть
избран только гражданин Мол-
довы не моложе 35 и не стар-
ше 60 лет, постоянно прожи-
вающий в республике послед-
ние 10 лет, владеющий нацио-
нальным языком. Выдвижение
кандидатов начнется 8 октября.

Откопали герб

СВЕРДЛОВСК. С возвращением городу его прежнего
имени — Екатеринбург — ему возвращается и герб,
утраченный еще в 1783 году.

Он представляет собой щит, в верхнем красном поле ко-
торого изображен медведь с Библией и крестом на спине,
а в нижнем, зеленом — рудокопная шахта и плавильная печь.

Это изображение вновь станет официальным гербом —
такое решение приняла сессия горсовета.

Лицо было не узнать. Его растоптали

Полторагодовалого
ребенка трудно было узнать.
Молодая мать поехала копать
в деревню картошку. Двояки же
маленьких детей оставила в
заваленной сараями квартире под
присмотром двоюродной се-
стры. Эту квартиру она будет
прокинуть всю жизнь. Но ви-
на в другом.

Восемнадцатилетняя сестра,
оставшись на «хате» одна с ре-
бенком, решила устроить ве-
черинку по-современному. Со-
местить, так сказать, полезное
с приятным. Пригласила коро-
тов скупой осенний вечер
своего знакомого паренка,
который старше ее на 4 года и
недавно вернулся из мест не

столь отдаленных.

Гуляние шумело. Но вдруг
выяснилось, что кончилось «го-
рячительное». И сестричка вы-
звалась сбегать за спиртным.

Подоспевший ее гость оста-
лся в квартире один. Услышав
крик ребенка. Не отдавая от-
чета, споря пытался успокоить
малыша, а потом, «разозлив-
шись», стал его бить, мальчик
заходился натыком. И тогда
«воспитатель» бросил его на
пол и стал бить ногами по
голове, топасть. Лицо размо-
жало до неузнаваемости...

Как нам сообщили, преступ-
ник задержан, против него воз-
буджено уголовное дело.

Есть свои Горбачевы в Париже

Челябинская область знаменита не только тем, что здесь
есть города-тезки — Парижа, Варны, Варшавы и Берлина. Тут,
по данным социологов, живут 4 тысячи Горбачевых, из которых
19 — Михалы.

Здесь же обосновались 45 Ельциных, 200 жителей носят фа-
милию Пушкин, а один к тому же — Александр Сергеевич. В
области — семь Лермонтовых и один — Достоевский.

Царь-музей

В старинном сибирском
городе Тобольске создается
музей семьи последнего
русского царя Николая II.

Здесь царская семья находи-
лась в ссылке. Оттуда она бы-
ла вывезена в Екатеринбург и
расстреляна. Музей будет от-
крыт в церкви, где часто бывал
Николай II. Сейчас там ведутся
реставрационные работы.

Редкая рыба теперь до середины Печоры

КОМИ ССР. Впервые на реке Печоре разрешен
лицензионный лов редких рыб: сига, пеляди, чира,
хариуса.

За отлов семги же придется внести дополнительную
плату. В этом году планируется выловить около 5 тысяч ли-
цензий для рыбаков республики и Ямало-Ненецкого округа.

Рисунок Олега ПОПОВА.

Куриле на здоровье
ОСЛО. Два норвежских
изобретателя Свен Кнудсен и
Тор Расмуссен
зарегистрировали патент на
свое новое «открытие» —
бездымные сигареты.
Внешне они ничем не отли-
чаются от обычных, но снаб-
жены специальной капсулой с
веществом, полностью погло-
щающим дым. Попробовав эти
сигареты, заядлые курильщики
будут получать обычную дозу
никотины без риска вызвать
протест некурящей публики.

Выпуск подготовлен по сообщениям Виктора ЛЕЩЕНКО, Сергея РАЧИЛО, Анатолия МАЯ-
СЕНИ, Николая Коллева и агентства «Инфо-нов» и «Урал-акцент».
«Горячий» телефон 32-24-02 работает ежедневно с 9 до 11 часов.

А што на Магілёўшчыне? Утаймавалі пыл

Бадай, самай пыльнай была ў Слаўгарадзе вуліца імя Суворова. Пройдучы, бывала, тут машыны, падзеі, вечары, і, як кажуць, свету белага не бачна. Пыл і так не меў для здарова чалавека. А калі ён ішоў «задо- блена» радыевукамі, дык вост- рому небяспечны. Дык вось, быў пыл — і не стала. Утайма- ваць яго слаўгарадчанам дапа- маглі вучоныя Інстытута агуль- най і неарганічнай хіміі АН БССР і супрацоўнікі навукова- вытворчага аб'яднання «Жыл- камунтэхніка» пры Міністэрстве камунальнай гаспадаркі БССР. Для таго, каб пыл не паднімаў- ся, быў «спакойны», вуліцу апрацавалі спецыяльным рас- тварам, падрыхтаваным з вадзі- адкавай шыннага кору. Гэты эфектыўны метад барацьбы з пылам астрахованы навуковай тэхналогіяй, якая ўключае на- вук П. Мажаўкі.

Было дзяржаўным— стала ўласным

«Нарэшце!» — з палёгкай уздыхнуў рабочы і служачыя ВА «Бабруйскдзр», атрымаўшы даўгачаканую згоду з Камі- тэта па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю пры Савецкім Міні- стэрстве БССР. А гэта «згода» — на прыватнае гаспадарства прад- прыемства аб'яднання. Такім чынам, хутка гэты прадпрыем- ства стане ўласнай маёмасцю працоўнікаў калектыву і, павод- ле прагноза спецыялістаў, ста- не даваць значна больш прад- уцтваў, паколькі з'явіцца знач- на вышэйшая зацікаўленасць у яго выпуску.

3 электрыкаў— у дырэктары

Менавіта такіх сабак у сваёй працоўнай дзейнасці зрабіў Уладзімір Наўкін. Яшчэ не так даўно Уладзімір працаваў электрыкам у п'янінскім лаг- еры «Рэсінка», што пад Чаву- сямі, які належаў вытворчаму аб'яднанню «Хімвалакно». У сувязі з небяспечным утрыман- нем дзяней у лагерах па прычы- не радыяцыйнай забруджанасці ўстанову зачынілі. Памяшчэнні паставілі. У электрыка з'явіла- ся думка ўзяць былы п'янінскі лаг- ер у арэнду і стварыць на яго базе малое шматгаловае прадпрыемства. Так Уладзімір Наўкін стаў дырэктарам. Прадпрыемства будзе вырабляць шампінёны, вырабляць будаўнічыя матэрыялы, раман- таваць кузвы да легкавых ау- тамабіляў, выконваць іншыя ра- боты. Задаманна ўжо ажыц- цяляецца.

...і ў царкоўным хоры

Пасля многіх дзесяцігоддзяў у вёсцы Прусіс Касцюковіцкага раёна пачаў функцыянаваць раней закрыты храм Хрыста Спасіцеля. Храм быў будаваны ў 1861—1864 гадах. Пасля Вяль- кай Кастрычніцкай сацыяль- стайчай рэвалюцыі, які многіх рэлігійных аб'ектаў, быў перада- даны на службу свецкай культуры. Да надняшняга часу ў яго сценах размяшчаўся Дом культуры мясцовага кал- гаса «Дружба». І вось настала час (а адбылося гэта па прось- бе прыхільнікаў рэлігіі), калі храм адчыніў свае дзверы для правядзення набажэнстваў. Тут спявае царкоўны хор. У ім актыўна ўдзельнічаюць арты- сты народнага хору мясцовага Дома культуры.

Мікалай КОМЛЕВ.

Не ўсё так дрэнна

Самы маленькі ў краіне тэлевізар выпушча- юць у Мінску на заводзе «Калібр». Размер па дыяганалі яго экран — усяго восем сантыме- траў. У чорна-белым адлюстраванні «смайлы» прымае ўсе тры праграмы. А выкарыстоўваць яго можна не толькі дома, але і ў аўтамабілі, дзе ён лёгка ўмяшчаецца замест прыёмніка. Працуе апарат ад сеткі, у аўтамабіле па- казваецца да таг званга прыкрутаеца.

Назваві навінку «Мара». І, думаецца, яна

стане марай для многіх. На жаль — пакуль не вельмі даступнай. Ужо сёння прадпрыем- ства магло б выпускаць да 500 тэлевізараў у месяц, але падволяць наставішчыкі камплек- туючых дэталей з Украіны, Літвы, Арменіі.

НА ЗДЫМКУ: у частцы зборкі тэлевізараў «Мара». На пераднім плане — мантажніца ра- дыёапаратуры Маргарыта ГЛІНСКАЯ.

Фота Уладзіміра ВІТЧАНКІ.

Уступаю ў палеміку

ЦІ ТРЭБА БАЯЦЦА НЕЗАЛЕЖНАСЦІ?

Даўгачаканая атака на апазіцыю БНФ у Вярхоўным Савеце БССР праз старонкі масавых выданняў напачатку зачынілася «Дэкларацыяй Дзялення за дэмакратычныя рэформы ў Беларусі». Праўда, грамадскія дзеянні, падпісаныя гэты дакумент, значна адстаілі ад сваіх маскоўскіх калег. Але лепей пазней, чым ніколі, тым больш што да 25 жніўня, пакуль на Беларусь валадарыла КПБ—КПС, з такімі ваяводамі было выступаць даволі небяспечна. Іншая справа зараз, калі дзе- нясць самай масавай партыі прыпыняе (будзе спадзяванна — мажэўска), і засталася толькі прыбраць з дарогі самую значную палітычную сілу з афіцыйна зарэгістраваных партыі і рухаў — БНФ. І вось яны побач, калідоў ўладзі, вось ён доўгачаканы «новобеларускі» Союз!

З шэрага публікацый на гэту тэму вылучаецца сваёй грунтоўнасцю артыкул кандыдата філасофскіх навук А. Майсена на старонках «Народнай газеты» пад назвай «Аміны Саюзу?». Зрабіўшы доўгія гістарычныя ўводзіны, Анатоль Майсена на- рэчы дэабрацыя да галоўнага — да крытыкі вызначэння лідара БНФ Яна Пазняка, які лічыць, што Саюз яма і ніколі ў такім выглядзе, як ён, не будзе. І вось тут аўтар падключыў думку некаторага заснавальніка новага грамад- скага руха на Беларусі. А яна проста.

Ці трэба Беларусі незалежнасць, альбо, як піша А. Майсена, «політыка і неадмыслимы нацыяналізм»? Не, адказ- вае ён, бо ў прыродзе, а з тым больш палітычнай, «неадмыслимо- го і поўнага» няма. Таму дастаткова мець нешта сярэдняе паміж калоніяй і дзяржавай, а інакш не возмыць беларусаў у «новобеларускі» Союз. Але прабачце, шануюны спадары, у све- це ніколі не было «няпоўнага» суверэнітэту, як і не было «ня- поўнай» дэмакратыі, а тым больш дэмакратыі з «сацыялістыч- ным» тварам або выбарам. Суверэнітэт або ёсць, або няма, і не трэба яго падмінаць ідэяй «новобеларускага» і спы- сальца на Назарбаева, які ў Казахстане захаваў цалкам кампартыю з усіх не маісасцю. Іншая справа мець у пераход- ным перыяде аб'яднання стратэгічныя войскі і адзіную эканаміч- ную прастору.

Давайце ж разам паглядзім на еўрапейскую карту і вызначым, у якіх частках, вельмі выдатна для нехлывяжых белару- сьці, што не разумеець свайго існасці, заклікае ўступіць нас спадар Майсена. Дарэчы, гэтую карту з падрабязнымі камен- тарыямі 7 верасня надрукавала газета «Известия». Прыблы- тымі рэспублікай, Малдова і Грузія не спадзяваюцца на ней- кія выгоды і ніякіх палітычных паўнамоцтваў перадаваць ні- кому не збіраюцца. Лёс Арменіі і Украіны хутка вызначыць рэфарманд, і відавочна, што ў новай «ялікай дзяржаве» іх не будзе. Нават Азербайджан аб'явіў поўную незалежнасць, ства- рдзіў міністэрства абароны і рэспубліку сваю кампартыю. Такім чынам, засталася толькі Расія, дарэчы, адна з самых апошніх рэспублік, што не спадзяецца аб'явіць сваю незалежнасць. І, відавочна, гэта не выпадкова, бо, магчыма, не кіруючыі хочучы, каб «новобеларускі» стаў настолькі больш кароткаю, як вядо- мому ўсім назву «Росія». А тым, хто туды ішлі не захава- ладз, збіраюцца прад'явіць тэрытарыяльныя прэтэнзіі альбо аб'явіць эканамічную блокаду ў выглядзе продажы сыравіны за валюту і па сусветнаму кошту.

Дык, можа, паслухаемся той прапановы, што, як ні дзіўна, прагучала ў мінулым годзе ў Вайкуваску, выйдзем са складу ААН і напросімся ў склад РСФСР на правах аўтаномнай рэспублікі? Тым больш, што спадар Майсена абяцае нам адразу «адноснае эканамічнае прастаўленне» і ў дадатак «крэдыт на- бавальнага эканамічнага прастаўлення». Але каб не атрымацца так, што літаральна праз некалькі год жыхары Гродзеншчыны і Міншчыны зжывуць так існасці і расасія, як існасціныя Пскоўшчыны або Смаленшчыны, а ў крамах Мінска ці Брэста з'явіцца тая ж чысціна і ўтульнасць, як на ральных магазінах Сявэрлоўска ці Кастрамы. Значна лепей, чым давацца, у сваіх эканамічных кантактах з Расіяй абмяніваць бяздольны размерка- вальнік Масквы і Санкт-Пецярбурга, а заклікаем непас- рэдня пагадзіцца з шахцёрамі Баркуты ці нефталікамі Сугру- та, якіх з задавальненнем абмяніваюць аўтамі на беларускую бульбу, а нафту — на мінскія халадзільнікі. Тым больш што, маючы ўласную значна большую валюту, можа прапанаваць бязлізвы ўезд і выезд на Беларусь усім сваім суседзям, у тым ліку і Польшчы.

Не трэба нас палохаць тым, што Беларусь на 80% залежыць ад паставак сыравін і матэрыялаў, бо ў прыблытым сітуа- цыі значна горшай. Давайце параўнаем некалькі лічбаў. Агуль- ная плошча Латвіі, Літвы і Эстоніі крыху больш чым 174 тыс. км² пры населенніце каля 8 млн. чалавек. Беларусь жа мае 207 тысяч км² і больш за 10 млн. жыхароў. Пры гэтым у мінулым годзе вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі прыблытскіх рэспублік складала 8,9 млрд. рублёў (у пачатку 1983 г.), закаркаскіх рэспублік — 7,4 млрд. рублёў. Малдо- вы — 4,4 млрд. рублёў, а Беларусь — 11,9 млрд. рублёў. Давай- це паглядзім на карты ўсходняга свету. Так, напрыклад, ма- ленькі Таіван (яго плошча ўсяго 36 тыс. км²) практычна не мае ніякай сыравін. Тым не менш толькі ў ШТА гэта краіна штогод пастаўляе тавараў на 10 млрд. долараў. Такага ўроў- ня незалежнасць Беларусь, улічваючы працавітасць беларуска- га народа, можа дасягнуць праз 8—10 гадоў.

А вось Расія для гэтага патрыба значна больш часу і на- маганняў, ягдлачыцца на багату сыравінную базу. Толькі выдаткі на інфраструктуру ў Расіі, якая значна горшая, чым на Беларусі (у ўжо не кажу пра расійскія адлегласці), з'ядуць значную частку валютных даходаў гэтай краіны.

А што датычыцца эканамічнай прасторы, то яе трэба дадзіць як маю хутчэй разам са сваімі суседзямі, што не маюць ім- перскіх амбіцый.

І нашаму шануюнаму прэм'еру трэба не траціць каштоўную валюту на пазекі ў Японію ці Карэю, а тэрмінова заклікаць адпаведна пагадзіцца з Літвой, Латвіяй, Украінай, Польш- чай, Малдовай, Расіяй. Я не магу зразумець, чаму Беларусь купіць збожжа ў Казахстане ці чакане яго з Амерыкі, калі за- тую ж валюту, але значна танней гэта можна зрабіць у Польшчы, на той жа Беларусіччине.

Анатоль Майсена справядліва лічыць, што Беларусь мае

ад рэдакцыі. Друкуючы артыкул «Аміны Саюзу?», рэдакцыя і тое, што яна можа прыдзіжыцца. Там, паколькі яна краіна- ца розныя. А таму рэдакцыя не ставіць кропку.

Праблема

Не бацька будаваў— не сыну жыць!..

Мала змяніўся вонкавы выгляд сяла за апошні час. Праўда, стала больш двухпавярховых дамоў, а ў «моцных» гаспадарках іхнішча будаваць нават па неардынарных прасектах.

Але ж характэрная рыса сельскіх новабудоваў — так ужо назалела, нібы ластэтка- нае, надобнасць. Дзесяткі но- вых будынкаў нічым не адроз- ніваюцца ад аднаго. Така, з дазволу сказаць, архі- тэктурна абрыдаў ўсім ужо ў гарадах і паўрадзі ўпрыгож- няе вёску.

Не пашанцавала ў гэтых ад- носінах і цэнтральнай сядзібе калгаса «Звязда». Яшчэ ў са- мым пачатку вёскі Бацьвінаўка выцігнуўся ўздоўж дарогі радок аднолькавых дамоў. У

цэнтры таксама аднолькавыя, але ўжо двухпавярховыя дамы. І вось новы пасёлак — па- дарунак крэйўскай міжкатас- най ПМК № 264. І хоць на гэ- ты раз будаўнікі пастараліся — а адказаў за аб'ект пра- раб Віктар Філіпавіч Пятроў — дамы ўсё такіх аднолькавыя. Нібы толькі левы рад адрозні- ваецца ад правага колерам.

Новыя дамы маналітычныя — адліваўся яны пры дапамозе шчытавой апалубкі з керамі- ту-бетону. Метад гэты прагрэ- сівны і дазваляе паскорыць будаўніцтва. Зрэшты, нашы су- седы па плане даўно амаль усе жылы ўзводзяць такім чы- нам. Але ж у нас, як заўсёды,

усё новае ўкараняецца з цяж- касцю. Вось і шчытавая апалубка вылілася на складзе не- калькі год, пакуль пра яе ўспомнілі...

Між іншым, пры жадаванні з такой шчытавой апалубкі мож- на адліваць розныя па вонка- вому выглядзе дамы. На Захадзе робяць цэлыя гібкія сістэмы, якія дазваляюць пры адной і той жа апалубцы будаваць да- мы рознай архітэктуры.

Гэта ў «іх». А ў нас усё па- куль па-старому: дзесяць ад- нолькавых дамоў стаяць у дзве шэрагі, нібы тым алавы- ным салдацікі. Яшчэ дзесяць выраслі ў калгасе імя ХХІІ зезда КПСС.

Таму, відавочна, і адчуваўся горч у голасе старэйшай ка- лгаса «Звязда» Федара Паўла- віча Вішнеўскага, калі ён рас- казваў пра новы пасёлак:

— Як у нас будуюць на вёс- цы: не бацька будаваў — не сыну жыць. Праўда, на гэты раз будаўнікі пастараліся; эра- білі больш сумленна, а зна- чыць, і больш якасна. Адно ке- ска: зноў у вёсцы дзесяць да- моў-близняў. А ці было так ка- лі-небудзь? Кожны дом паві- нен быць не толькі ўсерадзіне, але і зноўку прыгожым. За- раз жа ўсё мы дбем толькі пра квадратныя метры...

Тэк, якілі пасляк вырас у вёсцы Бацьвінаўка. Дамы хоць і аднолькавыя, але прасторныя, трохпакатныя, з вылікай кух-

няй. Есць руская печ, стаяць газавыя пліты. Ды і поўны на- бор «гарадскіх» зручнасцей.

Першыя новасельцы хва- ліць сваё новае жыллё. Да прыкладу, сямя Бабаевых пе- раехалі ў гаспадарку год на- зад. Сарвала з аб'яжытага месца чарнобыльскага бяды. Паехалі на Пскоўшчыну, але мусілі вяр- нуцца назад. Выбраві «Звяз- да» — тут жыллё наваблялі. Надзея пайшла працаваць да- яркай, а яе муж Агалі — ва- дзіцелем. Есць у Бабаевых дзі- чы сын Руслан і дачка Аліда.

Калі здалі пасёлак, Бабаевы першымі засяліліся ў дом, які самі і выбраві. Праўда, гаспа- дыня называе яго кватэрай. Можна, зыходзячы з таго, што ўсё, што табе не належыць, — гэта часова. Таму, відавочна, у славуітым «Рассвете» жылё перадаюць ва ўласнасць. Лі- чаць, што сваё чалавек лепш прыгледзіць. А вось у нашых гаспадарках пакуль «усё вакол калгаснае»...

Бабаевы сваю «кватэру» ўжо абжылі. У двары зроблены не- вялікі агародчык, ёсць парнік. У хаце ўтульна. Праўда, як расказалі гаспадары, хацелася б змбілі набыць. Толькі з гэтым зараз цяжка.

І вось што яшчэ адметна. Новы пасёлак пабудаваны ў комплексе з ачыснымі збудав- аннямі. Так што і пра прыро- ду пакуль не забыліся.

Уладзімір ДАЛЕЦКІ.

афіцыйна аб гэтым будзе аб'яв- лена на астречы міністэрства знешнепалітычных ведамства двух стран 24 верасня ў Нью- Ёрку.

На Курилы без визы

Міністэрства знешнепалітыч- ных дэпартаментаў СССР і Япо- ній аб'явілі аб адмене безвизова- го ўвеза і выезда між ду южно- курыльскімі астравіна і Япо- ній. Прадполагаецца, што офі-

цыйна аб гэтым будзе аб'яв- лена на астречы міністэрства знешнепалітычных ведамства двух стран 24 верасня ў Нью- Ёрку.

БУДУТ СВОИ ПОГРАНИЧНИКИ

Нодар Гіоргадзе, імпляю- щы абавязнасці міністра абар- ны Рэспублікі Грузія, ссо- баша і прынятым ссоветна- с рукаводством рэспублікі рэ- шення о фарміраванні воздуш- нодесантнага батальона і мо- тострелковай бригады. Набор как офіцэрскаго, так і рядово- го состава в новыне воинские подразделения будет осушэ- вляться на конкурсной основе. Задача десантников и мото- стрелков, по заявлению Гіор- гадзе, будет заключаться в ох- ране границ и защите террито- риальной целостности Грузии.

ПОЛИЦИЯ ПОКА НЕ НА УРОВНЕ

За месці існавання нова- го парадзлення Міністэр- ства знешнепалітычных дэ- партаментаў Рэспублікі Молдавія — Командатуры кіншэнескаго поліцэіскаго гарнізона — в сто- лье рэспублікі было задр- жано 225 стражэі порядка, в том числе 19 офіцэров. Средн вменямых им в вину проступ- ков значатся: некорректное по- ведение в общественных мес- тах, несоответствующий уста- ву или статусу небезопасный внешний вид, просроченные удосто- верения личности и др.

ТЕАТРАЛЬНЫЙ ФЕСТИВАЛЬ

В Волгограде открылся теа- тральный фестиваль городов- побратимов. Кроме советских теа- тров, в нем примут участие творческие коллективы из Кил- ленда (США), Кельна (ФРГ), Коветри (Великобритания) и Порт-Саида (Египет).

Ідею проведения этого фе- стиваля предложил главный режиссер нового эксперимен- тального театра (НЭТ) в Вол- гограде Отар Джангиршави- ли. НЭТ получил известность своими новаторскими постано- вками мес классиков и совре- менных авторов.

БЕРЕГИТЕ МУЖИЧИН!

На 14 тысяч человек умень- шился за последние три года естественный прирост насе- ления в Хабаровском крае. Если в 1988 году на 1000 человек на- селения он составлял 9,2 чело- века, то в 1990 году — 6,1. В текущем году этот показатель есь меньше — 4,9. Статистика показывает, что именно с 1988 года началось резкое падение рождаемости и рост смерт- ности. Люди стали чаще умирать в трудоспособном возрасте, не- редко от неестественных при- чин (несчастные случаи, трав- мы и т. д.). Так, в прошлом го- ду по тем причинам умерло более 3 тысяч человек, что в полтора раза превышает уро- вень 1987 года. Среди погиб- ших — почти 80 процентов со- ставляют мужчины, из них мо- лодёжь — четвертая часть.

ИНТИРИСТ — СОБСТВЕННОСТЬ ЛАТВИИ

«Интурист» стал собствен- ностью Латвии. На его базе пока созданы государственные предприятия. Однако посте- пенно некоторые из них будут преобразовываться в акционер- ные общества или общества с ограниченной ответственностью. Экономическую деятельность бывшій «Интурист» будет вести на основе договора с партнера- ми, в том числе и союзным ак- ционерным обществом «Инту- рист».

НОВИНКИ «РАФА»

На латвийском заводе извеш- тных в СССР микроволнов «Латвия» разработана модер- низированная модель «РАФ- 2038». Сходство ес с преды- душей чисто внешнее. На моде- ли установлены более мощный двигатель в 150 лошадиных сил и новый плиту, усовершенст- ван также интерьер. В салоне могут удобно разместиться 8 человек.

ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АД — ЭТО НЕ ТОЛЬКО ЧЕРНОБЫЛЬ

Детских могил на кладбищах скоро станет больше, чем могил стариков, если, приватизируя промышленность, мы в корне не изменим саму структуру несо- лодящей экономики, «закрыва- ющей глаза» на экологиче- скую ваканацию, творющуюся сегодня в стране. Об этом — новый тэлефильм Дмитрия Ки- селёва, популярного ведущего ТSN, Наталіи Великодной и Герда Руге «Шестая часть Зем- ли».

КОСМИЧЕСКИЕ ПОСЛАНИЯ БРАТЬЯМ ПО РАЗУМУ НЕБЕЗОПАСНЫ

«Советские и американские ученые по-прежнему не исклю- чают возможности существова- ния в космическом простран- стве миров, населенных разум- ными существами», — заявил за- ведующий отделом Института астрономии АН СССР, Алек- сандр Туттов.

Валенти́на
КАЛЯНКОУСКАЯ.
в. Навасёлкі,
Капыльскі раён.

Аляксандр ЛАТРАНИК.

Любопытно

Учись, охрана!

С 1 ноября начинаются занятия по подготовке охранников и телохранителей на курсах, организованных малым предприятием «Агентство безопасности «Сюрт».

Как сообщила исполнитель- ный директор «Сюрт» Виктор Горощко, программа расче- сана на месяц и включает в себя обучение активной само- обороне, конвоированию, за- держанию преступников, пси- хологическому тренингу, спе- циальное обучение с воору- жением, стрельбе, оказанию первой помощи. После завер- шения учебы выпускники про- ходят тестирование и им вы- даются профессиональные сер- тификаты.

В первую группу планиру- ется набрать тридцать слушат- лей. Принимаются как по на- правлению от организаций, так и в частном порядке. Ко- нечно, предпочтение отдаётся тем, у кого лучшие физиче- ские и психологические дан- ные. По мнению специалиста, это необходима мера — вель в основном потом придется подвергать себя опасности и ва- жно, несмотря ни на что,

в первую очередь думать о «защите клиента».

Тренировка по рукопашно- му бою будет вестись по восточ- ной методике. Планируется моделировать конкретные си- туации и прорабатывать пове- дение в них телохранителей. Не- мало внимания предполагается уделять искусству владения оружием.

По словам Горощко, аген- ство не берет строгих обяза- тельств по трудоустройству, хотя с частью слушателей, не исключено, подпишет кон- тракты. Размер своей зарпла- ты слушатели устанавливает самостоятельно, по договорен- ности с нанимателем. Дейст- вующие сейчас «тарифные ставки» — от 7 до 13 рублей в час.

Стоимость обучения в «Сюр- те» — 1800 рублей, включая проживание в гостиничном комплексе «Стайнг», питание, медицинские обслуживания.

Кстати, плата в такой же школе в Москве в два раза выше.

По мнению экспертов, откры- тие «охранной» курсов в республике имеет шанс на успе- х, так как много подобного пока в Белоруссии нет, а по- требности в охране стремле- ния растут. Установление же столь низкой цены за пре- подавание объясняют льготны- ми налогами, существующими для малых предприятий.

Как сообщил Виктор Горощ- ко, агентство безопасности со- звано в августе нынешнего го- да, учредителем является НПК «Инженер-контакт». Размер уставного фонда не разглаша- ется. Известно, что сюда пере- ходят работать некоторые со- трудники МВД, ОМОНа и КГБ. Главное направление де- ятельности — сопровождение ценных грузов, обеспечение общественного порядка и — подготовка телохранителей.

Так что учиись, охрана!

Виктор ЛЕЩЕНКО.

Московские новости

«Правда» — на мели

В московской печати опубликованы сведения о ходе подписной кампании на газеты.

Самые ста тысячи подписчи- ков заняли уже газеты «Ве- черняя Москва» и «Московский комсомолец». По-прежнему пользуются популярностью го- родские «Куранты». «Москов- ские новости» и «Независимая газета».

Плательные предварительные итоги у газеты «Правда». На нее в многомиллионной столице подписалось чуть более восьми

тысяч читателей. Еле «дотяну- ла» до тысячи подписчиков «Красная звезда». А вель рань- ше тиражи этих газет при под- держке парткомов нечислялись шестизначными цифрами.

Что же получается? Выходит, бывшие ранее под контролем КПСС издания, поддерживавшие августовский переворот, сами вынесли себе приговор.

Каждый тянет «на себя»

Завидную деловитость при хронической митинговости предыдущих заседаний показали депутаты Моссовета на внеочередной сессии, обсуждая проект Закона РСФСР «О статусе города Москвы — столицы РСФСР». Всего четыре часа потребовалось, чтобы прийти к консенсусу во взглядах на роль исполнительной и законодательной власти в Москве.

Отрицая систему Советов, ко- торые доказали свою неспособ- ность как органы управле- ния, депутаты одобрили тот из четырех представленных для обсуждения проектов закона, по которому Моссовет должен контролировать исполнитель- ную власть в кадровой полити- ке и отношениях собственности. Моссовет высказался за силь- ную власть мэра при контро-

ных функциях депутатского корпуса и полноты власти пра- вительства столицы.

На обсуждение предстоящей сессии ВС РСФСР будет пред- ставлен также и проект зако- на, подготовленный мэрией, в котором Г. Попов стремится к независимости новых органов управления от Моссовета.

Леонид ФАДЕЕВ.

Боль души

Добры госьць, пастукай у мой дом...

Са мною зарылася бядя — парализавала. Ужо зараз два гады, як я лячусь

Тэма для роздуму

Усё змяшалася ў доме Аблонскіх...

Кожны, хто чытаў Нова Завет, задумаўся, верагодна, над наступнымі словамі: «Блажненныя нудны духом, або іх ёсць Царства Небесное». Мясца гэта дасягчы нямала і выклікае непразьлівыя пытанні. За што ўбоства духа ўваляе Ісуса, і чаму невялікі ім належыць Царства Небеснае?

Зараз я ад Святога Пісання перайду да спецыяльнага, і хай вас не адштурхне кантраст асацыяцый. Згадаю фільм «Маленькая Вера». Толькі я зусім не збіраюся далучаць свой голас да дружнага абрыдвання юнай гераіні. Азім, «шокавы», зярок не зратычы эпизод з яе ўдзелам у закланні для многіх гледачоў сапраўдных герояў фільма — башкоў Веры. Менавіта на іх характары і лад жыцця звернута пісьменная стваральніца кінкарацтва, прычым увага не навіязаная, не дыманстрацыйная, а выданая якасць мастацкай і таленту.

Трошкі напаміну. Маці — мажана, лабарыяна таварам і бясхольнага гоўсам, уся ў хатніх справах: ці варыць, ці марынуе, ці жуе, ці корміць гаспадарка. Бацька — тыповы рабавіц я ў школах, які павольна шукае даку і зымчыць ей шышчы. Увесь волюны ад работ нас кны праводзяць на кухні. Кухня — іхні, мажана сказаць, яттар. І не таму, што кватэра малая: проста за межы пошты не выходзіць дужоўна паміжнімі гэтай тупавой, радзавой савецкай сям'і. Восх то ўбогі духамі Восх у чым затымны свеце, як рыбка ў слоўку, чэне і пактуе Маленькая Вера, шукаючы паратунку ў хакаванні і, мабач, не ўсёдаляючы сваіх парываў.

Нават калі яна б'ецца ў істэрцы, наглытаўшыся табакі, маці не ў стане засяродзіцца на яе змучэнні, што ўсё ж адбываецца з яе роўнай дадой, у яе ўласным доме. Не ў тым бляе гэтых людзей, што яны ўніверсітэты не канчалі і што лепшага жыцця не бачылі, а ў тым, што патушана, залымута ў іх духа іскра Божа.

На жал, не дадзена нам ведаць прыроду духоўнасці — набытая яна ці прыроджаная, ад якіх умоў і акалічэнняў залежыць, і чаму з адным Дух гаворыць, а другі абычлоўца за аўруту. А мо ён і ад цылага народа можа адкінуцца — калі народ, наведзены лажыракоўкамі, савяроўцаў сабе куміра, авярэцкіх ад карэнных асноў свайго быцця дзіньчы ўдзумае гнярныя перад астатнімі людзьмі сваім адрачэнствам і сваім «васалівым шляхам».

Зрэшты, тая, што выбралі гэты шлях, зваліліся людзьмі душыўнымі і памерлі ў поўным перакананні, што неадарма пражылі жыццё. Вядома, неадарма. Кожны прыняў на сябе паложаную яму меру даб-

Галіна КАРЖАНЕЎСКАЯ, пісьменніца.

Если нужны деньги

(Жак Ширак о помощи СССР)

«Помощь Советскому Союзу не входит в число приоритетов Европы», — заявил председатель одной из ведущих правых партий Франции, Объединение в поддержку республики (ОПР), Жак Ширак. Выступая в Бордо на пресс-конференции, он отметил, что западноевропейцам следует уделять больше внимания странам Африки, «что было бы более обосновано с политической и моральной точки зрения».

Лидер ОПР подчеркнул, что СССР тратит на военные нужды 25 процентов валового национального продукта, в то время как Франция — 3 процента. «Если Советскому Союзу нужны деньги, у него существуют

Сменить систему непросто

Дайджест статьи из шведской газеты «Арбетет».

Сменить политическую систему нелегко. В этом мы еще раз убедились на примере политических конвульсий стран Восточной Европы. Когда происходило объединение Германии, многие восточные немцы верили в быстрый утретный расцвет. Старая плохая система должна была смениться другой, также полной недостатков, но все же позволяющей народу лучше возможности для жизни. Сегодня эти же немцы недовольно бурчат: богатые соотечественники на Западе сделали их гражданами второго сорта. Разочарованы они и в буржуазном правительстве Бонна. В новых восточных землях задают себе вопрос: почему свобода от 3 октября 1990 года должна цекаться по восу народнижению зарплат, тапаторшным ростом цен и черепашьей скоростью проведения обещанных реформ?

У нас, в Швеции, также ведутся свои «дебаты о системе». Буржуазные партии кричат о необходимости ее смены, понимая под этим прежде всего необходимость ухода социал-демократов из здания правительства. В единый буржуазный фронт слились самые различные политические группировки, начиная от крайних правых и кончая разочаровавшимися социал-демократами.

Слабая Веймарская республика под гнетом больших трудностей удерживалась у власти в течение дюжины тяжелых послевоенных лет. Верхушка немецкой индустрии откровенно говорила тогда о «слабости демократии», имея в виду прежде всего форму организации профсоюзов. У тогдашних лидеров экономики не было серьезных политических намерений, и они усердно высказывали те силы, на которые могли сделать ставку. Планирование создавало государственную власть, как в хорошо организованном концерне. Верный человек должен показывать экономике верный

Студентам предложено

раскошеливаться

В трудном положении оказались монгольские студенты, обучающиеся за границей. Некоторые организации и предприятия отказываются, ссылаясь на финансовые трудности, в дальнейшем оплачивать их учебу. По всей видимости, вопрос этот будет разрешен непосредственно правительством, а пока студентам предлагается продолжить учебу за собственный счет с последующим возмещением расходов со стороны организаций и предприятий, когда они поправят свои финансовые дела.

В нынешнем году Монголия впервые не пошлет в СССР ни одного человека для поступления в советские вузы. Предпочтение отдается европейским странам, а также Китаю, Японии, Южной Корее и США. Сейчас в Улан-Баторе более 500 преподавателей русского языка под руководством специалистов из Калифорнийского университета срочно переучиваются на английский с тем, чтобы с 1992 года преподавать его в средних школах страны.

Стоит только шведскому предпринимателю начать излагать четкие аргументы, почему мы после многих трудностей находимся на правильном пути, как он тут же подвергается нападкам буржуазной прессы за то, что летит воду на мельницу правительств, и к тому же в непосредственной близости от осенних выборов в риксдаг. Даже если его устави «глаголет истина», он все равно должен молчать, а не помогать социал-демократии.

Нынешнюю систему, по их мнению, следует сейчас представлять как созревшую для свалки, если не сказать больше.

В Германии в свое время воюющие экономики объясняли, что Гитлер был «хорошим для производства», после чего была упразднена демократическая система и появился фашизм, обернувшийся для немецкого народа и Европы неисчислимыми бедствиями.

«Царский» подарок

Городские власти столицы Финляндии приняли решение отремонтировать и подарить Эстонии 60 бывших в употреблении списанных пишущих машинок. Две из них — электрические.

Адакжыце, калі ласка...

Отвѣте, пожалуйста...

Праз мытню па ільгоце?

Зараз, каб высхаць за мяжу, трэба па тры-чатыры дні пакутаваць на мытні. Але дасведчаным людзі кажуць, што ёсць так званая валютная віза, якая дае ільготу не ўпадальніку пры выезде за мяжу. Ці гэта так?

Алег САЛІНСКІ.

г. Гомель.

— Аб валютных візах чуюм упершыню, — паведамілі ў Мінскім АВІРы. — Ёсць валютныя турыстычныя групы, але парадак праходжання праз мяжу — гэта ўжо кампетэцыя мытнікаў.

Паводле слоў намесніка начальніка Беларускага ўпраўлення Дзяржаўнага мытнага кантролю СССР Аляксандра Дзяравіцкі, парадак у чаргу да мытні кантралююць мясцовыя органы аховы правапарадку. Мытнікі ж працуюць у усіх, хто праехаў праз ільготна-міліцыйскага паста і трапіў у накіпаль. Ільготны презд праз мытню маюць то-

лькі людзі з акрэдытацыйнымі карткамі (дыпламаты, бізнесмены), якія згодна з міжнароднымі правіламі маюць права презд праз мяжу без асаблівых складанасцей.

Чаму не рады жыхары?

— Мы жывём у п'яціпавярховым доме № 104, корпус 1 па вуліцы К. Маркса. І вось праміа перад нашымі вокнамі ідзе будавіцтва, якое нагадвае сапраўдны кашмар. Адразу 10 гаражоў для асаблівых аўтамабіляў узводзіць работнікі мо-стабудавальнай арганізацыі. Ці ж гэта дапушчалася?

М. БОНКАРАЎ, Н. РАМАНАЎ і іншыя (усяго больш за 50 подпісаў).

г. Віцебск.

Наш карэспандэнт звярнуўся з адхіленнем ад праекта. Кожны з іх на 70 сантыметраў шырыш, чым належыць. Улічваючы гэта, вырашана скараціць колькасць гаражоў. Вядома, гэтыя збудаванні нават на значнай адлегласці ад дома не рэдуцую жыхароў. Але рана і позна мы павінны іці па шляху цывілізаваных краін, дзе гаражы няма. Прастаўнічая камісія, якая вывучала пытанне, выявіла, што 4 гаражы пабудаваны

з адхіленнем ад праекта. Кожны з іх на 70 сантыметраў шырыш, чым належыць. Улічваючы гэта, вырашана скараціць колькасць гаражоў. Вядома, гэтыя збудаванні нават на значнай адлегласці ад дома не рэдуцую жыхароў. Але рана і позна мы павінны іці па шляху цывілізаваных краін, дзе гаражы няма. Прастаўнічая камісія, якая вывучала пытанне, выявіла, што 4 гаражы пабудаваны

А мы разве лыком шиты?

Слышал, что для определения радиоактивного загрязнения местности зарубежные специалисты используют передовые лаборатории. Почему таких лабораторий нет у нас в стране? Мы что, глупее, не умеем сделать?

Михаил РОМАНОВ.

г. Лельчицы.

Увсё. Первая в стране автоматизированная передвижная лаборатория для определения плотности загрязнения местности по гамма-активности радиоизотопов создана в гомельском Институте механики металлополимерных систем АН БССР. Она разработана сотрудниками НИИ радиационной физики и технической физики, получила высокую оценку специалистов МАГАТЭ.

Які алей нам патрэбен?

У апошні час у продажы павяляецца ішны раз ільняны алей. Адакжыце, калі ласка, чым ён адрозніваецца ад сланечнага? Якія яго ўласцівасці і ці не шкодны ён для харчавання?

Сям'я ТАЛІСТЫХ.

Віцебская вобласць, г. п. Бешанковічы.

У нашай рэспубліцы вырошчваюць у асноўным лён-даўгунец для вытворчасці валакна і толькі ў насенняводчых гаспадарках і на доследных станцыях — на насенне.

У насенні ў залежнасці ад сорту ўтрымліваецца ад 32 да 40 працэнтаў каштоўнага расліннага алею. У саставе яго шмат ненасычаных тлушчавых кіслот, якія садзейнічаюць змяшэнню халестэруну ў крыві. У медыцыне ільняны алей выкарыстоўваюць унутр як паслаб-

ляльнае, павярхоўна назначанае у выглядзе мазі пры апёках, а таксама ў дыетычным харчаванні хворых з парушэннем тлушчавога абмену і пры атэрасклерозе.

Адноўным з'яўляецца тое, што ільняны алей мае высокую вышальнасць. Таму ў ежу ільняны алей ужываюць толькі у свежым выглядзе. Нават у закупораным посудзе ён праз два-тры месяцы поўнасю акісляецца і горкі.

Многіх лет страдаю дыябетом. Слышала, што в Маскве навушны борцься з гэтай бязеязьню без ін'екцый. Ёсць і гэта, правда, то кгда же новы метод дойдэ і до провинцы?

г. Новополоцк.

Новы спосаб лячэння сахарнага дыябэта дзействітельно існуе. В яго аснове — перадак клетак паджелудочной железы, вырабатывающих инсулин, инъекции которого при обычном лечении спасают, но осложняют жизнь больных. Хи-

рургическая методика разработана и применяется во Всесоюзном НИИ трансплантологии и искусственных органов. Намечено в ряде мест, в том числе в Витебске, начать подготовку хирургов к пересадке клеток.

Добро пожаловать на ярмарку! ХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ТОВАРЫ, ТЕХНОЛОГИИ, ДЕЛОВЫЕ ОТХОДЫ, ОБОРУДОВАНИЕ ПО ИХ ПЕРЕРАБОТКЕ И ИЗГОТОВЛЕНИЮ ХОЗЯЙСТВЕННО-БЫТОВОЙ ПРОДУКЦИИ

на межрегиональной коммерческой ярмарке

1000 мелочей

9 — 11 октября в Минске.

Участникам ярмарки предоставляется право вести оптовую торговлю своей продукцией по договорным ценам, включая торговые сделки, контракты без посреднического сбора на 1992 год.

Заявки принимаются до 25 сентября по адресу: 220060, Минск, ул. Интернациональная, 13. «Минский кр-маш»

УСЛОВИЯ УЧАСТИЯ — ПО ТЕЛЕФОНАМ: (0172) 23-13-65, 53-89-05. Телетайп: 300494 Фнорд; факс: (0172) 271596. ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ НА ЯРМАРКУ!

Фронт без линии фронта

проходит порой в семьях между когда-то близкими людьми. Из-за чего же ведут они жестокие бои?

Обращаюсь к вам по поводу изматывающей, изнурительной тяжбы между моей дочерью и ее бывшим мужем, сержантом милиции Козловым. Дочь развелась с ним в 1989 году. Все имущество с обеих сторон отдало ветвичку, т. е. Козлову, а дочери определили денежную компенсацию в сумме 4500 рублей. Козлов в своей вседозволенности и безаказности так и не выплатил ей бывшей жене. Более того, он вывез из квартиры все, кроме мебели на стенах и ворованных дубовых дверей. Даже косметику и женские туфли Козлов снес за свою собственность. Он, видимо, рассчитывает со своими сожителками иносильными вещами бывшей жены. Стрешен Козлов в своем зоологическом цинизме. Жутко слышать его реч, изощренную ложь...

А. Мазур.

Что творится с нами? Жадность, нахальство, обман на каждом шагу как между беспартийными, так и членами партии. В нашей деревне проживает семья учителей-пенсионеров Сенкевичей. Живут в полном достатке, слаженно, совместно ведут хозяйство. На канникул у них гостили внуки. Но вот не хватало чего-то людям. Взятый фивитный, тайно от одноклассника, развод, благодаря чему

г. Бобруйск.

Евгения Петровна смогла прописать у дочери в Минске. А все дело в том, что их дочке нужно расширить жилищные условия. С учетом в сельской местности, полагавшейся в то время 80 рублей пенсий в месяц, берутся такие бешеные деньги? Пишу вам и прошу помочь в восстановлении демократии и гласности. Прощу проверить движение денег по личным счетам и сберкнижкам у бывшего мужа моей дочери, его матери и его бабушки, установить, откуда берутся у людей такие сумасшедшие деньги!

г. Бобруйск.

В 1985 году у моего сына был инфаркт миокарда. Он оказался безнадежно больным, и моя бывшая невестка, узнав от врачей, что сын скоро умрет, стала упрямиться его повторно зарегистрировать брак (к тому времени он был уже год в разводе). Она откровенно говорила, что не хочет, чтобы в квартире подделили когда-нибудь чужого, что компания пригодится в будущем их дочери. Как позже оказалось, Мария обманула моего сына и сразу же после его смерти пошла к нотариусу и предъявила право на наследство бывшей невестки. Она также обманула работников ЗАГС, уговорив их зарегистрировать

ли. Бывший муж моей дочери утверждает, что машину, обстановку в квартире, личные вещи ему купила его мать. Но откуда у пожилой женщины, получавшей в то время 80 рублей пенсий в месяц, берутся такие бешеные деньги? Пишу вам и прошу помочь в восстановлении демократии и гласности. Прощу проверить движение денег по личным счетам и сберкнижкам у бывшего мужа моей дочери, его матери и его бабушки, установить, откуда берутся у людей такие сумасшедшие деньги!

г. Бобруйск.

Э. Лукина.

г. Сморгонь.

Мой зять живет на всем го-товом, а на меня говорит сподобушка. Если он на кухне, я не имею права туда зайти. Он еще на улице, а дочка вытаскивает меня из ванной комнаты: «Уходи! Мой муж идет! Ему нужно мыться, а он не может видеть твоей физиономии!» Замечу, кстати: за время проживания зять не заплатил за квартиру ни копеечки. По телефону разговаривает грубо и высокомерно. Поднимая трубку, говорит: «Смолный слушает». Зять очень неприятный человек.

А в лице моей дочери он нашел единомышленника и надежную опору. Между прочим, до замужества моя дочь была мной очень довольна. А теперь кричит: «Зачем ты мне нужна?» Понятно: ей и зятю нужна не я, а жилищность, они хотят разменять мою трехкомнатную квартиру. Однако зять затеял со мной очередную ссору и

бросил меня на стеклянную дверь. В результате чего я получила сухожилы. Как говорится, спустил с меня кровь и даже не извинился, а наоборот, очень был доволен...

бросил меня на стеклянную дверь. В результате чего я получила сухожилы. Как говорится, спустил с меня кровь и даже не извинился, а наоборот, очень был доволен...

Уважаемые сограждане! Да, мы живем плохо, а бедность, как известно, человека не красит, душу не облагораживает. И все-таки призывать не терять своего человеческого достоинства, не терять в конце концов уважения к себе.

Елена МОЛОЧКО, обозревател «Народной газеты» по вопросам морали и права. Фото Сергея ПЛЫТКЕВИЧА.

Комментарий «НГ»

О чем говорить после таких писем? Возмущаться в который раз дебишскими? Посочувствовать обиженной стороне? Это, конечно, можно. Хотя, с моей точки зрения, чувство безграмотности должны вызывать и те и другие в одинаковой степени: в семейных склоках, по моему убеждению, нет только правых и только виноватых. Так что лично мне после таких читательских откровений хочется просто вымыть руки: мне, кажется, перестали стесняться даже собственного грязного белья, перетряхивая его на людях, все, что есть за душой, вываливаем в газету — ни стыда, ни совести. Что с нами случилось? Вспомним Булгакова: «Люди как люди... И милосердие иногда стучится в их сердца...» Квартирный вопрос только испортил

их. Может, и вправду вся эта изнорость от нашей жуткой бедности? Ведь в очереди на квартиру люди стоят десятилетиями... От безвыходности — попробуй разменять в случае чего этот малогабаритный катушок! От нашей низкой юридической просвещенности — брачный контракт перед свадьбой заключать ведь не принято, слово «собственность» долгое время у нас как-то даже презиралось, считалось прямо-таки междометием... Между прочим, в Англии, например, есть такая традиция: после бракоразводного процесса бывшие партнеры пожизненно друг другу руки и говорят «спасибо». Понимаю, для нас это фантастика. Какая может быть благодарность, когда в нашем обществе развод чаще всего не разрешает проблемы, а лишь

